

KARDINALOVA UVODNA RIJEČ
NA IV. ZNANSTVENOM SIMPOZIJU CRKVENIH PRAVNIKA

Zagreb, dvorana Vijenac, 29. listopada 2010.

Srdačno pozdravljam sve sudionike IV. Simpozija crkvenih pravnikâ, koji se održava u Zagrebu na temu: Vjernici, društva, pokreti. Zahvaljujem organizatorima i predavačima na zauzimanju i trudu što su ga uložili u pripremu i održavanje ovog Simpozija.

Pravo vjernika na udruživanje, s većom ili manjom kreativnošću i slobodom, oduvijek je postojalo u Crkvi. Prisjetimo se samo bratovština, trećih svjetovnih redova, raznih društava koja su prethodila katoličkoj akciji i onih povezanih s njom. Međutim, posljednjih je desetljeća ta pojava u porastu. Sluga Božji papa Ivan Pavao II. je bez oklijevanja ustvrdio da je u postkoncilsko vrijeme taj fenomen poprimio »različite i živahne oblike« (usp. *Christifideles laici*, br. 29). Danas se ne može govoriti o udruživanju u Crkvi, a da se ne dotaknu i crkveni pokreti i druge nove zajednice koje su nastale u Crkvi u drugoj polovici prošloga stoljeća.

Udruživanje je odlika koja je svojstvena kršćanskim i ljudskim potrebama vjernika, jer Bog je stvorio čovjeka kao socijalno biće i želi u Crkvi okupiti one koji vjeruju u Krista. Udruživanje je stoga i izraz zajedništva i znak jedinstva u Crkvi. Ali potrebno je uvijek imati na pameti kriterije crkvenosti za laička udruživanja, za njihovo rasuđivanje i priznavanje koje donosi *Christifideles laici* (br. 30).

Iako je od početka prisutno u Crkvi, možemo reći da je realizacija toga temeljnog prava vjernika na udruživanje postigla svoj procvat na Drugom vatikanskom koncilu, posebno Dogmatskom konstitucijom o Crkvi *Lumen gentium* i Dekretom o apostolatu laika *Apostolicam actuositatem*. Koncilski su oci na nov i snažan način proglasili to pravo vjernika. Doktrinarna i pastoralna koncilska načela u pravni je jezik prerekao Zakonik kanonskoga prava iz 1983. godine. Stoga su vjernačka društva i pokreti posljednjih desetljeća među kanonistima svijeta izazvala i još uvijek izazivaju veliku pozornost. To potvrđuje i tema vašega ovogodišnjeg okupljanja.

Zakonik kanonskog prava uveo je vrlo važne novosti vezane uz temu udruživanja vjernika. Dosta je samo podsjetiti na razlikovanje između javnog i privatnog društva, te razlikovanje između javnih pravnih osoba i privatnih pravnih osoba. Posljednjih desetljeća pojavile su se brojne studije koje tumače kanonske norme o udruživanju. No, vjernačko udruživanje nije samo za kanoniste važna tema. I samo Papinsko vijeće za laike organiziralo je simpozije i druge susrete koji su s raznih perspektiva dotakli te teme.

Vama, poštovani sudionici ovoga Simpozija, želim plodonosan rad u rasvjetljivanju zadanih tema. Crkvi i hrvatskom društvu potreban je doprinos vaše struke, kako za djelovanje samih vjernačkih društava u Crkvi, tako i za reguliranje normativne prakse s obzirom na registraciju i položaj vjernačkih udruga u društvu.